EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 17

LIITE

asiakirjaan

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle

Digitaalisen vuosikymmenen tila 2025: EU:n omavaraisuuden ja digitaalisen tulevaisuuden rakentaminen jatkuu

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

MAARAPORTTI 2025

Latvia

Tiivistelmä

Yrityksille ja kansalaisille tarkoitettujen julkisten palvelujen digitalisointi on Latviassa hyvällä tasolla, mutta 5G:n, kuitu kiinteistöön -yhteyksien ja erittäin suuren kapasiteetin verkkojen osalta maa on jäänyt jälkeen. Sähköisten terveystietojen saatavuus on kuitenkin hyvä.

Latvian kansallisessa etenemissuunnitelmassa ja sen mukautuksessa maan panos digitaaliseen vuosikymmeneen on varsin kunnianhimoinen. Latvia on asettanut 14 kansallista tavoitetta, joista 86 prosenttia on linjassa EU:n vuoden 2030 tavoitteiden kanssa. Maa noudattaa kehityspolkujaan kohtalaisen hyvin, ja 50 prosenttia niistä etenee suunnitellusti (kaikille kahdeksalle keskeiselle suorituskykyindikaattorille vuonna 2024 määriteltyjen kehityspolkujen perusteella). Latvia vastasi 84 prosenttiin komission vuonna 2024 antamista 13 suosituksesta joko toteuttamalla merkittäviä poliittisia muutoksia (15 %) tai tekemällä muutoksia (69 %) uusilla toimenpiteillä.

Gigabittiyhteydet ja 5G jäivät vuonna 2024 alle EU:n keskiarvon. Pk-yritysten digitalisaatio ja kehittyneiden digitaaliteknologioiden käyttöönotto yrityksissä ovat Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelman painopisteitä. Latvian kattava kyberturvallisuusstrategia 2023–2026 ohjaa edelleen maan yleistä lähestymistapaa kyberturvallisuuteen.

Digitaalisen vuosikymmenen keskeinen suorituskykyindikaattori(1)	Latvia				EU		Digitaalisen vuosikymmenen tavoite vuoteen 2030 mennessä	
	DESI 2024 (vuodelta 2023)	DESI 2025 (vuodelta 2024)	Vuotuinen edistyminen	Kansallinen kehityspolku 2024 (3)	DESI 2025	Vuotuinen edistyminen	LV	EU
Kiinteän erittäin suuren kapasiteetin verkon (VHCN) kattavuus	68,0 %	68,1 %	0,2 %	74,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Kuitu kiinteistöön (FTTP) -yhteyksien kattavuus	61,9 %	61,1 %	–1,2 %	74,0 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	–
5G-verkkojen kokonaiskattavuus	53,1 %	71,1 %	33,9 %	55,5 %	94,3 %	5,9 %	70,0 %	100 %
Reunasolmut (arvio)	5	10	100,0 %	0	2 257	90,5 %	51	10 000
Pk-yritykset, joissa digitaaliteknologian käyttöaste on vähintään perustasoa (2)	–	59,2 %	6,4 %	–	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Pilvipalvelut	29,0 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tekoäly	4,5 %	8,8 %	94,9 %	13,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Data-analytiikka	36,9 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tekoäly tai pilvipalvelut tai data-analytiikka	48,2 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Yksisarviset	0	0		–	286	4,4 %	2	500
Vähintään perustason digitaidot	45,3 %	–	–	–	–	–	70,0 %	80 %
Tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijat	4,4 %	4,9 %	11,4 %	5,4 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	~10 %
Sähköisen tunnistamisen järjestelmästä ilmoitettu		Kyllä						
Digitaaliset julkiset palvelut kansalaisille	88,2	93,5	6,0 %	88,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaaliset julkiset palvelut yrityksille	87,2	96,3	10,4 %	87,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Pääsy sähköisiin terveystietoihin	84,8	85,9	1,2 %	80,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Ks. kuvaus indikaattoreista ja muut mittarit menetelmää koskevassa huomautuksessa.
(2) Asiakirjassa DESI 2025 esitetään digitaaliteknologian käyttöastetta kuvaavan indeksin versio 4, joka on verrattavissa asiakirjassa DESI 2023 esitettyyn (vuoden 2022) vastaavan indeksin arvoon vuotuisen edistymisen laskemiseksi. Se ei ole vertailukelpoinen indeksin versioon 3 perustuvan kansallisen kehityspolun kanssa.
(3) Kansallisen kehityspolun arvo, jos se sisältyy kansalliseen etenemissuunnitelmaan ja jos indikaattori mitattiin asiakirjassa DESI 2025 (vuosi 2024).

Digitaalista vuosikymmentä koskevan vuoden 2025 erityiseurobarometrin mukaan 75 prosenttia Latvian kansalaisista on sitä mieltä, että julkisten ja yksityisten päivittäispalvelujen digitalisaatio helpottaa heidän elämäänsä. Viranomaisten toimien osalta vastaajista 86 prosenttia pitää tärkeänä torjua ja lieventää verkossa levitettävien valeuutisten ja disinformaation ongelmaa, ja kilpailukyvyn osalta 78 prosenttia pitää tärkeänä varmistaa, että eurooppalaiset yritykset voivat kasvaa maailmanlaajuisesti kilpailukykyisiksi alansa eurooppalaisiksi huipuiksi.

Teknologisen johtoaseman ansiosta kilpailukykyinen, omavarainen ja resilientti EU

Latvian digitaalisen infrastruktuurin kattavuus on edelleen alle EU:n keskiarvon pääasiassa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, kuitu kiinteistöön -yhteyksien ja 5G:n osalta, vaikka 5G-verkon kokonaiskattavuuden vuotuinen kasvu on huomattavaa. Laajakaistan käyttöönotossa 1 Gbit/s:n liittymät lisääntyvät nopeammin kuin EU:ssa keskimäärin, mutta 100 Mbit/s:n liittymien ja 5G-SIM-korttien käyttöönotto on hitaampaa. Latvia edistyy reunasolmujen ja kvanttiteknologian käyttöönotossa, mutta on jäljessä pilvipalveluiden ja tekoälyn osa-alueilla. Kyberhyökkäykset ovat lisääntyneet voimakkaasti, ja niistä tehtiin vuonna 2024 yhteensä 418 325 rekisteröityä valitusta. Tästä huolimatta Latvia osoittaa olevansa yleisesti ottaen varautunut hyökkäyksiin, koska millään niistä ei ole ollut pysyvää vaikutusta.

EU:n kansalaisten ja yhteiskunnan suojeleminen ja valtaistaminen

Latvian digitaidot olivat jäljessä EU:n tasosta, sillä vain 45,34 prosentilla sen väestöstä on perustason digitaidot, kun EU:n vastaava osuus on 55,56 prosenttia. Huolimatta huomattavasta sukupuolten välisestä erosta naisten hyväksi ja vahvoista yhteistyötaidoista Latvialla on haasteita, jotka liittyvät erityisesti maaseutualueisiin ja ikääntyneisiin henkilöihin, ja se on suoritettuun koulutukseen liittyvien digitaitojen osalta edelleen EU:n keskiarvon alapuolella. Näiden puutteiden korjaamiseksi on käynnistetty STARS-oppimistilin kaltaisia aloitteita. Tieto- ja viestintätekniikan alalla tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoiden työllisyys on Latviassa lisääntynyt erityisesti naisten keskuudessa. Tästä huolimatta maan yrityksille tarkoitettu tieto- ja viestintätekniikan alan koulutus on EU:n keskiarvoa jäljessä. Latvian sekä kansalaisille että yrityksille tarkoitetut digitaaliset julkiset palvelut ovat erinomaiset, ja niiden kasvuvauhti ylittää EU:n vastaavan kasvuvauhdin erityisesti rajat ylittävissä palveluissa. Latvia suoriutuu digitaalisissa julkisissa palveluissa ja sähköisten terveystietojen saatavuudessa hyvin verrattuna EU:n keskiarvoon. Ilmeisistä vahvuuksistaan huolimatta Latvia voisi hyötyä digitaitojen puutteiden korjaamiseen tähtäävistä lisätoimista, joilla pyritään laajentamaan osaamista eri väestöryhmissä.

Digitaalisen transformaation avulla älykästä viherryttämistä

Latvia asettaa etusijalle digitaalisen infrastruktuurin energia- ja materiaalitehokkuuden edistämisen ja pyrkii minimoimaan infrastruktuurin ympäristövaikutukset perustamalla datakeskuksia, joissa käytetään ainoastaan uusiutuvaa energiaa. Lisäksi maa keskittyy älykkäiden digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoon, joka puolestaan pienentää sen hiilijalanjälkeä.

Digitaalista vuosikymmentä koskeva kansallinen strateginen etenemissuunnitelma

Latvia toimitti mukautetun digitaalista vuosikymmentä koskevan etenemissuunnitelman 11. helmikuuta 2025. Mukautettu etenemissuunnitelma sisältää 43 uutta toimenpidettä, kaksi uutta

tavoitetta ja neljä tarkistettua kehityspolkua. Siinä raportoidaan sidosryhmien kuulemisesta, mutta ei anneta tietoja siitä, miten niiden näkemykset otettiin huomioon. Päivitykset ovat selvästi yhdenmukaisia uuden komission gigabittiyhteyksiä ja 5G:tä koskevien painopisteiden kanssa. Mukautetulla etenemissuunnitelmalla vastataan hyvin moneen vuonna 2024 annetuista etenemissuunnitelmaa koskevista suosituksista. Kaikki tavoitteet on yhdenmukaistettu EU:n tason vuoden 2030 tavoitteiden kanssa lukuun ottamatta vähintään perustason digitaitoja koskevaa tavoitetta, jossa Latvia pyrkii saavuttamaan 70 prosenttia 80 prosentin sijasta vuoteen 2030 mennessä. Mukautetussa etenemissuunnitelmassa asetetaan edelleen etusijalle tekoäly, julkisten palvelujen digitalisointi ja teknologian käyttöönotto. Se sisältää 90 toimenpidettä, joiden budjetti on 2 287,5 miljoonaa euroa, joista 2 004,8 miljoonaa euroa maksetaan julkisesta talousarviosta (määrä on 4,99 % Latvian BKT:stä). Etenemissuunnitelma kattaa edelleen kaikki digitaalisen vuosikymmenen tavoitteet, kuten ihmiskeskeisen digitaalisen tilan, resilienssin ja turvallisuuden parantamisen, digitaalisen omavaraisuuden edistämisen ja digitaaliteknologian viherryttämisen.

Digitaalialan rahoitus ja hankkeet

Latvian elpymis- ja palautumissuunnitelman määrärahoista 23 prosenttia[1] (416 miljoonaa euroa) on osoitettu digitalisaatioon. Lisäksi koheesiopolitiikan rahoituksesta on osoitettu 441 miljoonaa euroa[2] (10 % Latvian koheesiopolitiikan kokonaisrahoituksesta) maan digitaalisen transformaation edistämiseen.

Latvia on kieliteknologian allianssia koskevan eurooppalaisen digitaalisen infrastruktuurin konsortion ja paikallisia digitaalisia kaksosia koskevan CitiVERSE EDIC -konsortion jäsen. Latvialaiset organisaatiot ovat epäsuoria ja/tai assosioituneita kumppaneita mikroelektroniikkaa ja viestintäteknologiaa koskevassa Euroopan yhteistä etua koskevassa tärkeässä hankkeessa (IPCEI-ME/CT) ja seuraavan sukupolven pilvi-infrastruktuuria ja -palveluja koskevassa IPCEI-hankkeessa (IPCEI-CIS). Latvia on myös EuroHPC-yhteisyrityksen ja siruyhteisyrityksen osallistujavaltio.

Latvia ei ole vielä esitellyt toimenpiteitä digitaalisen vuosikymmenen Best Practice Accelerator -alustan[3] puitteissa.

Digitaaliset oikeudet ja periaatteet

Erään taustatutkimuksen mukaan Latvian toimet **digitaalisia oikeuksia ja periaatteita koskevan eurooppalaisen julistuksen** täytäntöön panemiseksi ovat olleet varsin vähäisiä. Maa on käynnistänyt yhteensä 34 aloitetta, ja vuonna 2024 käynnistettiin kaksi uutta aloitetta. Latvia toimii aktiivisimmin vuorovaikutusta algoritmien ja tekoälyjärjestelmien kanssa koskevalla osa-alueella. Digitaalisen transformaation ihmislähtöistä toteuttamista, verkkoyhteyksiä ja kestävää kehitystä koskevilla osa-alueilla on havaittu vähemmän toimia. Toimenpiteillä, joilla pyritään toteuttamaan digitaalinen

[1] Digitaalisia tavoitteita edistävien määrärahojen osuus on laskettu elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen liitteen VII mukaan. Tiedot on päivitetty viimeksi 16.5.2025.

[2] Määrä sisältää kaikki investoinnit, joiden nimenomaisena tavoitteena on digitaalisen transformaation toteuttaminen tai joilla edistetään sitä merkittävästi, koheesiopolitiikan ohjelmakaudella 2021–2027. Käytetyt rahastot ovat Euroopan aluekehitysrahasto, koheesiorahasto, Euroopan sosiaalirahasto plus ja oikeudenmukaisen siirtymän rahasto.

[3] Best Practice Accelerator (BPA) on alusta, jonka avulla jäsenvaltiot voivat jakaa kokemuksia onnistuneista toimenpiteistä sekä haasteista, joita ne ovat kohdanneet pyrkiessään saavuttamaan digitaalisen vuosikymmenen tavoitteet. Parhaat käytännöt asetetaan jäsenvaltioiden saataville BPA:n tietovaraston avulla ja niitä esitellään säännöllisesti järjestettävissä työpajoissa, joissa keskitytään tällä hetkellä kolmeen temaattiseen klusteriin: digitaitoihin, vihreään tieto- ja viestintätekniikkaan ja digitaaliteknologioiden käyttöönottoon.

transformaatio ihmislähtöisesti, vaikuttaa olevan eniten vaikutusta käytännössä, toisin kuin valinnanvapautta koskevilla toimenpiteillä.

Suositukset

- **Digitaidot:** Vahvistetaan ja jatketaan toimenpiteitä digitaitojen lisäämiseksi kaiken ikäisten keskuudessa painottaen erityisesti maaseudulla asuvia ja heikommin koulutettuja henkilöitä.
- **Yhteydet:** Jatketaan meneillään olevia toimia ja otetaan käyttöön uusia toimenpiteitä erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, kuitu kiinteistöön -yhteyksien ja 5G:n kattavuuden tukemiseksi.
- **Pk-yritykset:** Jatketaan ja täydennetään toimia, joilla lisätään digitalisaatiota ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönottoa, painottaen kehittyneiden teknologioiden käyttöönottoa ja kiinnittäen erityistä huomiota pk-yrityksiin.
- **Kyberturvallisuus:** Jatketaan kyberturvallisuuden alalla toteutettavia toimia muuttuvien ja kasvavien uhkien torjumiseksi. Varmistetaan kyberturvallisuuskoulutuksen käyttöönotto ja sen toteutuksen jatkaminen erityisesti perustutkintotasolla.
- **Sähköinen terveydenhuolto:** Varmistetaan, että kaikkiin luokkiin kuuluvat tiedot asetetaan saataville oikea-aikaisesti. Tarjotaan kansalaisille mobiilisovellus, jonka kautta he voivat tutustua sähköisiin terveystietoihinsa. Liitetään suurempi osa yksityisistä kuntoutuskeskuksista verkkopalveluun.